

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
(Олексій ЖИЛЬЦОВ)

09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИЧНИЙ КУРС ПЕРЕКЛАДУ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ»
(німецька мова)
для студентів 3 курсу

спеціальності
освітнього рівня
спеціалізації

освітньої програми

035 Філологія
першого (бакалаврського)
035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно)- перша англійська
035.041.01 Мова і література (англійська)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2225/22
Лисенко
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 05 » 09 20 22

Київ – 2022

Розробники:

Коваленко Валентина Михайлівна, доцент кафедри германської філології

Викладачі:

Коваленко Валентина Михайлівна, доцент кафедри германської філології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол від «01» вересня 2022 р № 1

Завідувач кафедри

(Русудан МАХАЧАШВІЛІ)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.041.01 Мова і література - (англійська)

01_вересня._.2022р.

Гарант освітньої програми

(Валентина ЯКУБА)

Робочу програму перевірено

01._вересня_____2022_р.

Заступник декана

(Марина ЗВЕРЕВА)

1. Опис навчальної дисципліни «Практичний курс перекладу другої іноземної (німецької) мови»

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	німецька	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	36	36
Аудиторні	36	36
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль		
Самостійна робота	20	20
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Практичний курс перекладу другої іноземної (німецької) мови»

Даний курс відіграє особливу роль в системі дисциплін навчального плану, оскільки він вводить студента у коло дисциплін майбутнього фаху. Студент дізнається про роль і значення перекладу в житті суспільства, про види перекладацької діяльності та труднощі, з якими постійно стикається перекладач, і про те, як вони долаються в усному чи письмовому спілкуванні з відповідним контингентом співрозмовників або читачів.

Мета навчальної дисципліни – підготовка студентів до здійснення перекладацької діяльності шляхом розвитку ряду загальних та фахових компетентностей, зокрема формуванню перекладацької компетентності; отримання студентами практичних навичок з інтерпретації перекладів художніх текстів з німецької мови на українську.

Завданнями навчальної дисципліни є формування наступних компетентностей:

Загальні компетентності

- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність працювати в команді та автономно.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності (ФК):

Загально-професійні компетентності

- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератур.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу текстів англійською мовою.
- Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.
- Здатність здійснювати літературознавчий, лінгвістичний та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- Здатність до організації ділової комунікації.

Комунікативні компетенції:

- Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.
- Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.
- Інтеракційна компетентність передбачає: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.
- Країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає: знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурної взаємодії.

Прикладні компетентності:

- Інформаційна комунікативно – технічна компетенція: обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних.
- Перекладацька компетенція: знання специфічних перекладацьких трансформацій, уміння їх застосовувати у перекладі різножанрових текстів, здатність розпізнавати

основні перекладознавчі поняття, щоб працювати з машинним перекладом, послідовним усним та художнім перекладацьким супроводом.

Програмні результати навчання

- Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- Аналізувати й інтерпретувати твори української та англійської художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
- Використовувати англійську мову в усній та письмовій формі, у різних жанровостильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
- Володіти мовою фаху на рівні C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.
- Перенести знання та вміння у перекладацьку практику з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій; володіти практичними навичками моделювання процесу перекладу; організовувати процес перекладу.
- Застосовувати теорії і володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу закладу загальної середньої освіти, складати різні види планів для організації процесу навчання англійською мовою, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу у закладах та специфіку професійної педагогічної діяльності.

Діяльність студентів у Центрах компетентностей

Участь студентів у Центрах компетентностей покликана сприяти формуванню у студентів вмінь та навичок перекладу з німецької мови на українську та з української мови на німецьку текстів різноманітної тематики в усній та письмовій формі, оволодіння стратегіями перекладу, перекладацькими прийомами та трансформаціями, необхідними для реалізації практичних перекладацьких завдань та включає такі види робіт, як

виконання перекладів німецькомовних або україномовних текстів поширеної тематики в усній формі з голосу, аудіо- та відеозапису, захист проектів.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Ус ьог о	Розподіл годин між видами робіт					Самос тійна робот а
		Ле кц ії	Семі нари	Прак тичні	Лабора торні	Мод ульн і	
V семестр							
Змістовий модуль I. Лексико-семантичні проблеми перекладу.							
1. Основні поняття перекладу. Види перекладу. Лексичне значення слова та переклад	3			2			1
2. Структура лексичного значення слова та вибір перекладацького відповідника.	3			2			1
3. Підбір еквівалентів для похідних та складних слів.	3			2			1
4. Підбір еквівалентів для похідних та складних слів	3			2			1
5. Основні способи перекладу безеквівалентної лексики	3			2			1
6. Переклад власних назв	3			2			1
7. Переклад власних назв	3			2			1
8. Особливості перекладу слів-реалій та структурних екзотизмів	4			2			2
9. Особливості перекладу іншомовних слів.	3			2			1
Модульний контроль 1	2					2	
Усього за змістовий модуль I.	30			18		2	10
Змістовий модуль II. Перекладацькі трансформації.							
1. Основні мотиви застосування трансформацій	3			2			1
2. Основні способи перекладацьких трансформацій	3			2			1

3. Основні способи лексико-семантичних трансформацій	4			2			2
4. Основні способи граматичних трансформацій	3			2			1
5. Основні способи лексико-граматичних трансформацій	6			4			2
6. Основні способи стилістичних трансформацій	3			2			1
7. Застосування трансформацій у процесі перекладу тексту	3			2			1
8. астосування трансформацій у процесі перекладу тексту	3			2			1
Модульний контроль	2					2	
Усього за змістовий модуль II.	30			18		2	10
Усього за семестр V	60			36		4	20

VI семестр							
Змістовий модуль III. Граматичні особливості перекладу. Іменник. Прикметник.							
1.Засоби вираження комунікативного завдання та переклад	3			2			1
2. Іменник. Особливості перекладу	3			2			1
3. Іменник. Особливості перекладу	4			2			2
4.Категорія означеності /неозначеності при перекладі	4			2			2
5.Особливості перекладу прикметника.	3			2			1
6. Особливості перекладу прикметника.	3			2			1
7.Особливості перекладу прикметника.	3			2			1
8. Особливості перекладу займенника.	5			4			1
Модульний контроль	2					2	
Усього за змістовий модуль	30			18		2	10
Змістовий модуль IV. Граматичні особливості перекладу. Дієслово.							
1.Врахування при перекладі комунікативного завдання речення	3			2			1
2.Особливості перекладу форми теперішнього часу	3			2			1
3. Особливості перекладу форми минулого часу.	3			2			1
4. Особливості перекладу форми майбутнього часу	3			2			1
5.Особливості перекладу модальних дієслів та конструкцій	5			4			1
6. Особливості перекладу пасивних конструкцій	3			2			1
7. Особливості перекладу поширених означень	4			2			2

8. Особливості перекладу форм кон'юнктиву	4			2			2
Модульний контроль	2					2	
Усього за VI семестр	60			36		4	20
Усього за навчальний рік	120			72		8	40

5. Програма навчальної дисципліни

Перекладознавство у системі філологічних дисциплін, основні категорії перекладознавства.

Основні поняття перекладознавства. Види перекладу. Значення перекладу. Фах перекладача. Основні категорії перекладознавства. Види перекладу (письмовий, усний; комп'ютерний; змішаний). Види лексичного значення слова. Перекладацькі трансформації. Прагматика перекладу і нормативні аспекти перекладу. Функції перекладу (комунікативна, інформативна, національно-культурна,

Лексико-семантичні проблеми перекладу.

Виявлення семантичного значення лексичних одиниць під час перекладу та вибір перекладацького відповідника. Підбір еквівалентів для похідних та складних слів, не зафіксованих у двомовних словниках. Безеквівалентна лексика. Основні способи перекладу. Переклад власних назв. Особливості перекладу слів-реалій та структурних екзотизмів. Особливості перекладу іншомовних слів.

Перекладацькі трансформації.

Мотиви застосування трансформацій. Основні способи перекладацьких трансформацій. Застосування трансформацій у процесі перекладу тексту. Значення слова та його види. Поняття перекладацької трансформації. Лексичні трансформації. Граматичні трансформації. Комплексні трансформації. Класифікація перекладацьких трансформацій. Переклад фразеологічних одиниць.

Граматичні проблеми перекладу речення.

Комунікативне навантаження членів речення в німецькій мові. Загальна характеристика категорії комунікативного завдання. Засоби вираження комунікативного завдання. Врахування при перекладі місцеположення підмета, додатків та обставин. Категорія означеності/неозначеності. Особливості перекладу іменника. Особливості перекладу дієслів. Особливості перекладу іменників, прикметників і займенників.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

V семестр

Змістовий модуль I. Лексико-семантичні проблеми перекладу.

1. Значення перекладу. Фах перекладача. Види перекладу.
2. Види лексичного значення слова.
3. Прагматика перекладу. Нормативні аспекти перекладу. Основні вимоги до гарного перекладу.
4. Вибір перекладацького відповідника.
5. Безеквівалентна лексика.
6. Основні способи перекладу: переклад власних назв, слів-реалій та структурних екзотизмів, іншомовних слів.

Модульний контроль

Змістовий модуль II. Перекладацькі трансформації

1. Мотиви застосування трансформацій та основні способи перекладацьких трансформацій.
2. Застосування трансформацій у процесі перекладу тексту.
3. Застосування трансформацій у процесі перекладу тексту
4. Основні способи стилістичних трансформацій

Модульний контроль

VI семестр

Змістовий модуль III. Функціонально-стилістичні проблеми перекладу та граматичні проблеми перекладу членів речення

1. Засоби вираження комунікативного завдання при перекладі.
2. Категорія означеності/неозначеності.
3. Особливості перекладу іменників.
4. Особливості перекладу прикметників.
5. Особливості перекладу займенників.

Модульний контроль

Змістовий модуль IV.

1. Особливості перекладу дієслів.
2. Особливості перекладу форми теперішнього часу.
3. Особливості перекладу форми минулого часу.
4. Особливості перекладу форми майбутнього часу.
5. Особливості перекладу пасивних конструкцій.

б. .Особливості перекладу модальних конструкцій.
Модульний контроль

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	5 семестр		5 семестр		6 семестр		6 семестр	
		Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів			Кількість одиниць		Максимальна кількість балів	
Відвідування практичних занять	1	9	9	9	9	9	9	1	9
Робота на практичному занятті	10	9	90	9	90	9	90	9	90
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом	-	-	129		129	-	129		129
Максимальна кількість балів		258				258			
Розрахун		2,58				2,58			

ок коефіцієн та			
-----------------------	--	--	--

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Письмовий переклад текстів Німецької хвили:

<https://www.dw.com/de/top-thema-mit-vokabeln-archiv/a-1546445>

Загальна кількість балів за 1 самостійну роботу – 5 балів.

Критерії оцінювання:

- адекватність перекладу (1 бал);
- повнота та змістовність перекладу (1 бал);
- використання перекладацьких трансформацій (1 бал);
- мовна правильність (1 бал);
- дотримання стилю тексту при перекладі (1 бал).

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль має дві форми: 1) тестові завдання або 2) письмовий переклад окремих речень/тексту з німецької мови на українську.

Тестова робота включає 25 завдань – за правильну відповідь здобувач отримує 1 бал, загалом 25 балів.

Письмова частина передбачає виконання перекладу речень/тексту з дотриманням основних вимог.

Критерії оцінювання перекладу:

- адекватність перекладу (5 балів);
- вибір лексичного відповідника при перекладі ((5 балів);
- використання перекладацьких трансформацій (5 балів);
- мовна правильність (5 балів);
- дотримання стилю тексту при перекладі (5 балів). Разом 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з дисципліни «Практичний курс перекладу німецької мови» у V та VI семестрах здійснюється у формі заліку шляхом підрахунку загальної кількості балів за усі види робіт з урахуванням коефіцієнту (max 100).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

1. Загальні аспекти перекладу. Види перекладів.

2. Орфоепічні аспекти перекладу.
3. Фонетичні засоби вираження комунікативного завдання.
4. Відтворення власних назв та скорочень.
5. Полісемія та омонімія.
6. Проблеми перекладу умов комунікативного вживання.
7. Фразеологічні труднощі перекладу.
8. Категорія часу і виду.
9. Категорія способу дії. Модальність.
10. Категорія стану.
11. Іменник. Категорія визначеності/невизначеності.
12. Числівники: їх переклад.
13. Займенники/прикметники: їх переклад.
14. Прийменники: вживання та переклад.
15. Комунікативне навантаження членів речення.
16. Загальні принципи перекладу складних речень.
17. Проблеми перекладу різнотипових підрядних речень.
18. Поняття про стиль, функціональний стиль.
19. Класифікація стилів, їх основні ознаки.
20. Індивідуальний стиль перекладача й адекватність.
21. Типи функціонально-стильового перекладу.
22. Типи та види текстів.
23. Класифікація тексту з перекладознавчого блоку.
24. Аналіз тексту при перекладі.
25. Деякі види текстів у процесі перекладу.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Практичний курс перекладу німецької мови»

Разом на **V семестр**: 60 год.,
практичні заняття –16год., модульний контроль - 2 год., самостійна робота – 12 год.
підсумковий контроль – залік

Разом на **VI семестр**: 60 год.,
практичні заняття –16 год., модульний контроль - 2 год., самостійна робота – 12 год.

	вересень-грудень		лютий-травень	
Модулі	Семестр V		Семестр VI	
Назва модуля	модуль I II	модуль	модуль III IV	модуль
Присутність на практичному занятті	1 x 9 = 9	1 x 9 = 9	1 x 9 = 9 = 9	1 x 9
Робота на практичних заняттях	10 x 9 = 90 90	10 x 9 =	10 x 9 = 90 = 90	10 x 9
Самостійна робота	5 x 1 = 5	5 x 1 = 5	5 x 1 = 5 5	5 x 1 =
Модульний контроль	МКР № 1 (25б.) (25б.)	МКР № 2	МКР № 3(25б.) 4 (25б.)	МКР №
Кількість балів за модуль	129 129		129 129	
Підсумковий контроль	залік		залік	
Разом за семестр	258		258	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Базова:

1. Кияк Т. Р., Огуй О. Д., Науменко А. М. Теорія та практика перекладу німецької мови. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Вінниця: Нова книга, 2006. - 592 с.
2. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова: [навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. - 504 с.

Допоміжна:

1. Белих О. М. Практика перекладу з німецької мови: методичні рекомендації / О. М. Белих. – Луцьк : П.П. Іванюк, 2014. – 95 с.
2. Кияк Т.Р. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник Т.Р. Кияк, А.М. Науменко, О.Д.Огуй. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 543 с.
3. Щигло Л.В. Основи теорії та практики перекладу. Німецька мова [Текст]: навч. посіб. / Л.В. Щигло. - Суми: СумДУ, 2015. - 214 с.

Інформаційні ресурси:

1. Aktuelle Texte der DW

<https://www.dw.com/de/top-thema-mit-vokabeln-archiv/a-1546445>

2. Das Sprachmagazin Deutsch Perfekt

<https://www.deutsch-perfekt.com/deutsch-lesen>

Wörterbücher

3. <https://www.duden.de/>

4. <https://www.dwds.de/>